

การพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/
ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก เฉลิมพล ประเสริฐกุล

ผู้อำนวยการกองส่งกำลังบำรุง กองทัพน้อยที่ 1

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึก
นักศึกษาวิชาทหาร

โดย พันเอก เฉลิมพล ประเสริฐกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชุตีเทพ ราชสีหา

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็นเอกสาร
วิจัยส่วนบุคคลอยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ฉกาจ ชันดี)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(กฤตภาส โตจำเริญ)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก ดร.

(รัชกร ภูวพัฒน์ดล)

กรรมการ

พันเอก

(ชุตีเทพ ราชสีหา)

กรรมการ

พันเอก ดร.

(ปราโมท หม่อมศิลา)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก เฉลิมพล ประเสริฐกุล
เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึก
 นักศึกษาวิชาทหาร
วันที่ กันยายน 2564 **จำนวนคำ :** 6,503 **จำนวนหน้า :** 19
คำสำคัญ การพัฒนา, การสอน, การฝึก, นักศึกษาวิชาทหาร
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร” มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปัญหาของวิธีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ปัจจัยที่เป็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยฝึกและศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เนื่องจากการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เป็นเรื่องใหม่ของหน่วยฝึกและศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารบกที่ต้องการเสริมสร้างนักศึกษาวิชาทหารรุ่นใหม่ให้เป็นบุคลากรของชาติที่ดีมีความรู้ความสามารถและทักษะในการดำเนินชีวิต เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning จำเป็นต้องมีการสร้างบุคลากรครูและครูฝึก ให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน ความสามารถในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและจิตวิทยาความเป็นครู, ส่งเสริมเรื่องสื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้และนวัตกรรมต่าง ๆ ให้มีความใกล้เคียงกันทุกหน่วย และสุดท้ายเป็นเรื่องของมาตรฐานและการตรวจกำกับดูแลโดยหน่วยรับผิดชอบให้มีมาตรฐานเดียวกัน ก็จะสามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Chalermpon Prasertkun
TITLE: The Development of Active Learning for Student Military Training Center
DATE: September 2021 **WORD COUNT:** 6,503 **PAGES:** 19
KEY TERMS: Development, military service, militia, training
CLASSIFICATION: Unclassified

The purposes of this research, “The Development of Active Learning for Student Military Training Center” aims to describe the problems on active learning system for Student Military Training Center, to determine factors and guidelines for teaching and learning development. Because of the Active Learning instructional model is new for commanders, instructors and students. According to the policy of the commander of the army, focus on the development of personnel that following the national strategies. From the research results, it was found that the development of the Active Learning models needed to 1) Create staff, teachers and trainers to have a better teaching process. 2) Provide teaching materials for Student Military Training Center. 3) Standards and supervision by the responsible body To have the same standard. Effectively according to the 20-Year National Strategy (2018-2037)

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคลทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณ พันเอก ฉกาจ ขันดี ประธานกรรมการ พันเอก ดร.ธัชกร ภูวพัฒน์ดล พันเอก ดร.ปราโมทย์ หม่อมศิลา พันเอก โสฬส รัตนผ่องใส ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการทำวิจัย การปรับปรุงงานวิจัยและการนำเสนองานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน มีความเข้าใจ สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก ตลอดจน พันเอก ชุตติเทพ ราชสีหา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เอาใจใส่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ พันเอก กฤตภาส โตจำเริญ ผู้อำนวยการกองการฝึกและศึกษา หน่วยบัญชาการ รักษาตินแดน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัย และปรับแก้ให้เอกสารวิจัยมีความถูกต้องสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะมีข้ออันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพบกในโอกาสต่อ ๆ ไป และเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจโดยทั่วไปที่ต้องการศึกษาข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก เหล่าทัพ และประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญ.....	๑
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์.....	7
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา.....	8
การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม.....	11
การวิเคราะห์ทางเลือกยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา.....	14
การวิเคราะห์หนทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา.....	15
บทที่ 3 บทอภิปรายผล.....	17
บทที่ 4 บทสรุป.....	19
เอกสารอ้างอิง.....	21
ประวัติผู้วิจัย.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับ 2 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มี เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหาร จัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคมและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ ส่วนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือการรอบและกระบวนการในการพัฒนา ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถไปจนถึงมีทักษะในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น เกิดการพัฒนาศักยภาพซึ่งเมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาแล้วก็ สามารถเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ส่งผลให้องค์กรพัฒนาและประสบความสำเร็จตามไปด้วย ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องเริ่มจาก

เยาวชนเป็นกลไก เริ่มต้นด้วยการปลูกฝัง อุดมการณ์รักชาติ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งมีร่างกายแข็งแรงอดทน เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ เติบโตเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของชาติ

กองทัพบกในฐานะหน่วยงานหลักด้านความมั่นคงที่มีภารกิจสำคัญในการเตรียมกำลังทางบก และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ได้เสริมสร้างพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกองทัพบกโดยการฝึก ซึ่งการฝึกเป็นการเตรียมกำลัง ในห้วงปกติ เป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติของกำลังพล โดยทำการฝึกตามนโยบายการทหารกระทรวงกลาโหม นโยบายการฝึกของกองทัพบก พุทธศักราช 2560 - 2564 แผนพัฒนากองทัพบก พุทธศักราช 2560 - 2564 นโยบายการฝึกที่เน้นให้หน่วยปฏิบัติพุทธศักราช 2563 และนโยบายการฝึกของผู้บัญชาการทหารบก ที่ได้กรุณาสั่งการในโอกาสต่างๆ ซึ่งผู้บัญชาการทหารบกมีนโยบายใน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึก และการฝึกของกองทัพบกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับระบบการศึกษาและประสานสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง ตลอดจนสามารถรองรับภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากนโยบายการปฏิบัติงาน พลเอก ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้ ผู้บัญชาการทหารบก (ข้อ 2) การพัฒนาและเสริมสร้างกำลังกองทัพ ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนางานด้านการฝึกศึกษาไว้ตอนหนึ่งว่า (ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้, 2563, ข้อ 2.4.4) ให้ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรบทางทหารในทุกระดับให้มุ่งเน้นการฝึกอบรบทางทหารที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) หรือเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มากกว่าการศึกษาตามตำราในห้องเรียน พร้อมกับส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e - learning) โดยเฉพาะวิชาพื้นฐาน และการทบทวนความรู้เบื้องต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการฝึกอบรบในหลักสูตร และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เป็นงานการฝึกส่วนหนึ่งของ กองทัพบก โดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนเป็นหน่วยรับผิดชอบวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเป็นส่วนรวมในนามของกองทัพบก โดยมี

หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ของมณฑลทหารบกทั่วประเทศ จำนวน ๓๕ หน่วยฝึก และศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เป็นผู้วางแผนและดำเนินการฝึกสอน ตามนโยบายของกองทัพบก และหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” หรือ “Active Learning” เป็นนโยบายของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ที่กำหนดให้หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารและศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร นำมาประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งในห้วงที่ผ่านมาประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เนื่องด้วยเป็นนวัตกรรมใหม่ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารและศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร ยังไม่มีองค์ความรู้, การเตรียมการสอนจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเป็นสื่อซึ่งครูฝึก อาจารย์ ผู้สอนมีเครื่องมือจำกัด, ข้อจำกัดของความรู้ในการใช้เทคโนโลยี, รวมทั้งทัศนคติ/ความเชื่อของครูผู้สอน เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาและขาดความพร้อมสำหรับนำนโยบายไปดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารและศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการฝึกอบรมนักศึกษาวิชาทหารโดยตรง จะต้องมีการพัฒนาองค์กรเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้บรรลุตามนโยบายของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่ออธิบายรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” ของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารในปัจจุบัน
- 2) เพื่ออธิบายปัจจัยที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” ของ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด
- 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” ของ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึก
นักศึกษาวิชาทหาร

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบแนวทางที่ใช้ในการศึกษา ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ การวิจัยเชิงเอกสารตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ข้อมูล เนื้อหา ศึกษาระเบียบ คำสั่ง คู่มือ ของกระทรวงกลาโหม และ ของกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง ในขอบเขตของการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนแบบ การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ

2.2 ระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่ ธันวาคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2564

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนผู้เข้ารับการศึกษา เช่น ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร, ผู้บังคับหน่วยฝึกฯ, นายทหารยุทธการฯ, อาจารย์หัวหน้าส่วนการศึกษาฯ, อาจารย์ประจำวิชา, ครูฝึก และ นักศึกษาวิชาทหาร

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ระเบียบ คำสั่ง คู่มือที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ของกระทรวงกลาโหมและกองทัพก , นโยบายของผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนซึ่งมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” (Active Learning)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นหลักในการวิเคราะห์ ได้แก่

4.1 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบ การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) และแสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่แท้จริงหรือจุดที่ต้องแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ

4.2 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม โดยเฉพาะสภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบ การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ว่าสภาวะแวดล้อมเกี่ยวข้องและมีผลต่อประสิทธิภาพอย่างไร

4.3 การวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหามานagement การจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาและสภาวะแวดล้อมที่ได้วิเคราะห์ไว้

4.4 การวิเคราะห์ทางเลือกใหม่ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงศักยภาพและขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาจากทรัพยากรที่มีอยู่ ตลอดจนข้อจำกัดหรือจุดอ่อนของวิธีการแก้ไขปัญหานี้ในอดีตที่ผ่านมา รวมทั้งพิจารณาข้อมูลสำคัญอื่น ๆ อย่างรอบด้านเพื่อตัดสินใจกำหนดทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกทั้งหมดที่ได้วิเคราะห์ไว้ก่อนหน้านี้

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายการ	ธ.ค.63	ม.ค.64	ก.พ.64	มี.ค.64	เม.ย.64	พ.ค.64
พัฒนาและเสนอโครงการวิจัย	←→					
เก็บรวบรวมข้อมูล		←→	←→	←→	←→	
วิเคราะห์ข้อมูล			←→	←→	←→	
สรุปผลการวิจัย					←→	
เตรียมการและแถลงผลการวิจัย						←→
จัดทำรายงานและรูปเล่มการวิจัย						←→

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาทั่วไปที่แท้จริงของการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ของ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารในปัจจุบัน
- 2) เข้าใจถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning)
- 3) สามารถกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ของ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความพร้อมเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

คำสั่งกองทัพบกที่ 113/2563 เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา 2563 มีผลบังคับใช้สำหรับปีการศึกษา 2563 (พฤษภาคม 63 – เมษายน 64) กำหนดจัดการฝึกวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหาร โดย นักศึกษาวิชาทหารทุกคนจะต้องได้รับการฝึกภาคปกติตามเนื้อหาวิชา จำนวน 80 ชั่วโมง ในห้วงเดือน มิถุนายน - ธันวาคม 63 และ ต้องเข้ารับการฝึกภาคสนาม สำหรับชั้นปีที่ 2 ถึง ชั้นปีที่ 5 จำนวน 3 – 7 วัน ในห้วงเดือน มกราคม - มีนาคม 64 สำหรับนโยบายการฝึกภาคปกติได้มอบไว้ข้อหนึ่งว่า “หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารปรับกระบวนการเรียนการสอนและการฝึกให้เป็นแบบ Active Learning และนำแนวทางการฝึกนักศึกษาวิชาทหารของครูฝึกนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบมาประยุกต์ใช้ให้ครอบคลุมทุกวิชา”

การดำเนินการฝึกใช้หลักสูตรการฝึกที่ปรับปรุงใหม่ ชั้นปีที่ 1 ถึง 5 ภาคปกติจำนวน 80 ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาทหาร ร้อยละ 55 วิชาทั่วไป ร้อยละ 45 มีขอบเขตการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 และ 2 ให้มีความรู้และมีทักษะวิชาทหารเบื้องต้นอย่างเพียงพอ ได้รับการส่งเสริมลักษณะทหารอย่างเข้มงวด จนมีบุคลิกเป็นทหาร มีความอดทนทั้งด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้มีความพร้อมต่อการฝึกในชั้นปีที่สูงขึ้น รวมถึงให้ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความรักหมู่คณะและเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 ให้มีความรู้ความสามารถทางทหาร ตลอดจนมีลักษณะผู้นำในระดับผู้บังคับหมู่ สามารถใช้อาวุธประจำกายและทำการยิงอย่างได้ผล นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4 และ 5 ให้มีความรู้ความสามารถทางทหาร และมีลักษณะผู้นำในระดับรองผู้บังคับหมวดและผู้บังคับหมวดตามลำดับ วิชาทหารประกอบด้วยวิชาการฝึกทบทวนบุคคลทำเบื้องต้น วิชาอาวุธ วิชายุทธวิธี วิชาหน่วยทหารขนาดเล็ก วิชาเหล่าราบ/ม้า/ปืน/ช่าง/สื่อสาร การยิงปืนตามหลักสูตร และวิชาทั่วไปประกอบด้วย วิชาแบบธรรมเนียมทหาร วิชาสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย วิชาปฐมพยาบาลและเวชกรรมป้องกัน วิชาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิชาพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย วิชาศาสตร์พระราชาราช วิชาการข่าวเบื้องต้น วิชายาเสพติด วิชาศาสนากับการดำรงชีวิต

1. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั่วไปของการดำเนินการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

คำว่า Active Learning มีหลายความหมายด้วยกัน โดยมีผู้ให้คำจำกัดความคำว่า Active Learning ไว้ว่าหมายถึงการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น หรือบางครั้งอาจเรียกว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งนับว่ามีความหมายเดียวกัน Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ปฏิบัติลงไป เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Meyers & Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) (Fedler & Brent, 1996)

หน่วยฝึกและศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อมณฑลทหารบก มีภารกิจอำนวยความสะดวกและดำเนินการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในเขตพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบก ผังการจัดประกอบด้วย กองบังคับการ ส่วนการศึกษา และหน่วยฝึก ส่วนการศึกษาจะประกอบด้วย ครู/อาจารย์ประจำวิชา ทำหน้าที่ในการสอน และมีผู้บังคับศูนย์การฝึก/ผู้บังคับหน่วยฝึก ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ซึ่งกระบวนการจัดทำตารางกำหนดการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จะจัดทำโดยนายทหารยุทธการและการฝึก และอาจารย์หัวหน้าส่วนการศึกษาร่วมจัดทำตารางกำหนดการฝึก ตารางกำหนดการฝึกจะบรรจุรายละเอียดประกอบด้วย วันที่, เวลา เรื่องที่ทำการฝึก ผู้ฝึกสอน สถานที่ คู่มือและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเมื่อจัดทำเสร็จแล้วขออนุมัติโดยตรงต่อผู้บังคับศูนย์การฝึกและหรือผู้บังคับหน่วยฝึก

การนำนโยบายของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนในเรื่องระบบการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” หรือ “Active Learning” ที่หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร นำมาประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไปจากรูปแบบเดิมที่ใช้การบรรยายโดยครูฝึก ก่อนจะเริ่มจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ แต่ละหน่วยจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูฝึก มีการดำเนินการประกอบด้วย 1) แต่ละ

หน่วยจัดการอบรม ซึ่งแจ้งครู/อาจารย์ประจำวิชา ให้เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ก่อนเปิดภาคเรียน โดยผู้บังคับหน่วยฝึกและอาจารย์หัวหน้าส่วนการศึกษา ซึ่งได้รับความรู้จากการอบรมสัมมนาที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนจัดขึ้น และนำความรู้จากการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม บางหน่วยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษาภายนอก ผู้มีความรู้ มาทำการอบรมให้ ครูฝึก/อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาวิชาทหาร ได้มีความรู้ความเข้าใจ

2) หลังจากจบการอบรมครูเสร็จสิ้นแล้ว ให้ครูฝึกและอาจารย์ จัดทำแผนบทเรียนและเตรียมการด้านเครื่องมือ สื่อการเรียน ตามที่ตารางกำหนดการฝึก ได้ออกไว้ มีหลายหน่วยที่ได้ทำการตรวจสอบประเมินผลก่อนทำการฝึกสอนจริง 3) ทำการฝึกสอนจริงในชั่วโมงตามกำหนดการฝึก

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” หรือ Active Learning ของหน่วยฝึกและศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) ครู/อาจารย์ผู้สอน 2) สื่อการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม 3) นักศึกษาวิชาทหารผู้รับการสอน

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนภาคปกติรูปแบบเดิม จะใช้การบรรยายโดยครูฝึกหน้าชั้นเรียนโดยใช้ตำราซึ่งผลิตโดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ประกอบกับการค้นคว้าความรู้ของครูฝึกในวิชามาจัดทำแผนบทเรียน ผลิตสื่อประกอบการเรียน ในห้องเรียนจะประกอบด้วย ครู 2 ถึง 3 นาย นักศึกษาวิชาทหาร จำนวน 100 ถึง 150 นาย ห้องเรียน เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียง และเครื่องช่วยฝึก ห้องเรียนมีทั้งห้องเรียนปรับอากาศ และ ห้องเรียนเปิด เนื่องจากข้อจำกัดของอาคารสถานที่

ปัจจัยปัญหาด้าน ครู/อาจารย์ผู้สอน ปัจจุบันมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 45 – 55 ปี เริ่มต้นรับราชการมาจากนายทหารชั้นประทวนและเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งเริ่มทำหน้าที่ครู/อาจารย์ประจำวิชา เมื่อเริ่มเป็นนายทหารสัญญาบัตร มีอายุเฉลี่ย 45 ปี ยังไม่ผ่านการศึกษาในหน้าที่วิชาชีพครูโดยตรงดังเช่นบุคลากรทางการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ แต่อาศัยประสบการณ์จากการปฏิบัติงานทางทหาร มีขีดความสามารถในการใช้งานเครื่องมืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ค่อนข้างจำกัด ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ

ประกอบการจัดกิจกรรม Active Learning ขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้นวัตกรรมที่หน่วยงานจัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้นวัตกรรม แต่ขาดความต่อเนื่องส่วนมากเป็นโปรแกรมพื้นฐานและไม่มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมการใช้งานโปรแกรมที่เป็นโปรแกรมประยุกต์สำหรับการจัดการเรียนการสอนแนวทาง Active Learning (ทรงราชย์ กิตติธिरากร, 2563)

ปัจจัยปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อย ประกอบด้วย 1) สื่อการเรียนการสอน ในปัจจุบันมีครูฝึกยังคงใช้เพียงสื่อสำหรับการบรรยายหน้าชั้นเรียน ที่ได้ใช้ในการเรียนการสอนรูปแบบบรรยายเช่นเดิมมาทำการสอน เมื่อมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนแต่ไม่มีการพัฒนาสื่อการเรียนเพิ่มเติมขึ้น สาเหตุหลักมาจากความรู้ของครูฝึกและงบประมาณในการจัดหาที่มีจำกัด ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย 2) สภาพแวดล้อม ได้แก่สถานที่จัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ซึ่งมีอาคารสถานที่ขนาดต่าง ๆ งบประมาณในการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ สิ่งแวดล้อมโดยรอบ ห้องเรียน จำนวนห้องเรียน อัตราส่วนของจำนวนนักเรียนต่อขนาดของห้องเรียนแตกต่างกัน และที่สำคัญในปัจจุบันต้องมีระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรภาพและเพียงพอเพื่อรองรับการใช้งานต่าง ๆ โดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ มีความยุ่งยากและไม่คล่องตัว ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

ปัจจัยปัญหาด้านนักศึกษาวิชาทหารคือความแตกต่างกันด้านสติปัญญาและด้านร่างกายพื้นฐานทางครอบครัวแตกต่างกัน การมีเนื้อหาวิชาที่มากและสาระการเรียนการสอนแต่ละครั้งไม่ต่อเนื่อง นักศึกษาวิชาทหารบางคนไม่สบายใจในกิจกรรม และทำไม่จริงจังจึงมีผลต่อการจัดกิจกรรม นักเรียนต้องเข้าคิวรอนานกับนวัตกรรมบางชนิดและสภาพการเรียนการสอนจากการที่ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิมโดยยังไม่มีการนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องคือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พุทธิพิบูล, 2558)

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2553) 1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด 3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน 5) ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ 6) เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟุด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง 8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด 9) ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง 10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

จากลักษณะการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจึงได้ศึกษาถึงการดำเนินการวางแผน และการกำหนดบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning โดยนำแนวทางของการจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน สะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ประกอบ

ไปด้วย (ณชนัน แก้วชัยเจริญกิจ, 2550) 1) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน 2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ 3) จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน 4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย 5) วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม 6) ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน

จากลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงวิธีการจัดการฝึก จาก คู่มือราชการสนามว่าด้วยวิธีเตรียมการและดำเนินการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ (รส.21-6, กองทัพบก) ซึ่งให้คำอธิบายลักษณะของการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติไว้ว่า จะต้องมียุทธประสงค์การฝึกที่แน่ชัด ที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าทหารจะต้องมีขีดความสามารถทำอะไรได้บ้างเมื่อจบการฝึก ประกอบด้วย กิจเฉพาะ เงื่อนไข และมาตรฐานการฝึก กล่าวถึงข้อดีของการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติไว้ 3 ประการคือ มียุทธประสงค์การฝึกที่ชัดเจนและแน่นอน, มีการใช้ทรัพยากรในการฝึกอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกรฝึกที่เน้นถึงตัวทหารมากกว่าตัวผู้ฝึก โดยความแตกต่างระหว่างการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติกับการฝึกแบบดั้งเดิม ดังนี้ 1) การฝึกแบบดั้งเดิมใช้การบรรยายเป็นวิธีสอนหลัก แต่การฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติเน้นใช้การสาธิตเพียงเล็กน้อยแล้วให้ทหารเรียนรู้เองด้วยการปฏิบัติ 2) การฝึกแบบดั้งเดิมใช้วิธีให้ครูบรรยายอยู่หน้าชั้นเรียน แต่การฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติให้ทหารปฏิบัติอยู่โดยรอบครูผู้ฝึก โดยครูกำหนดเวลาและช่วยเหลือตามความจำเป็น 3) การฝึกแบบดั้งเดิมจะเลือกเนื้อหาสาระที่จะฝึกให้สัมพันธ์กับขีดความสามารถของครูที่จะสอนหรือควบคุมได้ในห้วงเวลาหนึ่ง แต่การฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติจะจำแนกเนื้อหาสาระไปตามลำดับความเร่งด่วนของความชำนาญที่จำเป็นภายในเวลาที่กำหนด 4) การฝึกแบบดั้งเดิมใช้ระดับคะแนนเป็นเครื่องวัดการเรียนรู้ของทหาร แต่การฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติจะกำหนดไว้เป็นมาตรฐานการฝึกให้ทหารปฏิบัติให้ได้

จากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Ends) ผู้วิจัยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ (Means) วิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และ อุปสรรค (Threat) ในสภาวะแวดล้อมภายนอกและสภาวะแวดล้อมภายใน เพื่ออธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อประสิทธิภาพดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

<p>Strengths</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูฝึก มีวินัย ความเสียสละ - หน่วยงาน ส่งเสริมครูฝึกเข้ารับการอบรม - อาคารสถานที่ มีความพร้อมต่อการจัดการสอน 	<p>Weaknesses</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดบุคลากรที่มีองค์ความรู้ถ่ายทอดให้ครูฝึก - จำนวนครูฝึก ต่อ จำนวนนักเรียนไม่สมดุล - ครูฝึกมีงานในด้านอื่น ๆ นอกจากการสอน - สื่อการสอน มีจำกัด - นักศึกษา ยังไม่มีความพร้อม ด้านต่าง ๆ
<p>Opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบ. และ นรต. มีนโยบายส่งเสริมฯ - มีการจัดอบรมสัมมนา ผบ.หน่วย โดย นรต. - รส.21-6 วิธีเตรียมการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ 	<p>Threats</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบาย ยากต่อการนำไปปฏิบัติจริง - ขาดคู่มือ/เอกสารการสอนที่เป็นมาตรฐาน - การตรวจสอบ และ ประเมินผล ทำได้ยาก

จุดแข็ง (Strengths) ครูฝึกมีวินัยและพร้อมที่จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน, มีอาคารและสถานที่พร้อมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, หน่วยงานฝึกส่งเสริมให้ครูฝึกเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน (Weakness) จำนวนครูฝึกต่อจำนวนนักศึกษาวิชาทหารที่เข้ารับการฝึกไม่สมดุล, ไม่มีบุคลากรในหน่วยฝึก/ศูนย์ฝึกของตนที่มีความรู้ความสามารถที่พร้อมจะช่วยให้ครูฝึกทุกคนพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนได้, ครูฝึกบางคนไม่รู้ หรือเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่, ครูฝึกมีภาระงานในด้านอื่น ๆ ภายในหน่วยเป็นจำนวนมาก, สื่อการเรียนการสอนมีจำกัด, งบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีจำกัด

โอกาส (Opportunity) กองทัพบกและหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนมีนโยบายส่งเสริมให้ทุกหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ, มีการจัดอบรมสัมมนาผู้บังคับหน่วยเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอน,

อุปสรรค (Threat) นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติยากต่อการนำมาปฏิบัติจริง, ยังไม่มีคู่มือหรือเอกสารทางการสอนที่เป็นมาตรฐานสำหรับทุกหน่วยนำไปดำเนินการ, การตรวจสอบและประเมินผลยังไม่มีแบบฟอร์มหรือมาตรฐานการประเมินผล,

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้ เครื่องมือ TOWS Matrix ทำให้ได้กลยุทธ์ออกมา 4 รูปแบบ โดยนำผลจาก กลยุทธ์เชิงรุก (SO) และ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) มากำหนดแนวทาง ดังนี้

ตารางที่ 2 กลยุทธ์ตามการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

SO - Strategy - ส่งเสริมครูฝึก เข้ารับการอบรมความรู้ฯ - หน่วยอบรมครู ในลักษณะ Unit School - ของบประมาณ จัดหาสื่อการสอนเพิ่มเติม	ST - Strategy - ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอน โดย ใช้วิธีการอื่นๆ - นำสื่อการสอน / แผนบทเรียน เดิมไปประยุกต์ - ประสาน รร.ศึกษาธิการ มาช่วยประเมินผลการศึกษา
WO - Strategy - จัดหาผู้เชี่ยวชาญมาจัดการสอนในลักษณะการ ตัว - เพิ่มการบรรจุ น. ให้กับ หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึก - นรต.จัดหาสื่อการสอนให้กับ หน่วยฝึก/ศูนย์การ ฝึก	WT - Strategy - ใช้วิธีการเดิมในการจัดการสอน - นำ รส.21-6 วิธีเตรียมการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ มาใช้จัดการเรียนการสอน

เริ่มจากครูฝึก/อาจารย์ประจำวิชา ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ซึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้จริงและรู้มาก มีการวางแผนเพื่อให้ นักศึกษาวิชาทหารได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มีการจัดทำแผนบทเรียนในลักษณะเดียวกับการวางแผนการฝึก ตามคู่มือราชการ สนามว่าด้วยวิธีเตรียมการและดำเนินการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ (รส.21-6, กองทัพบก) ประกอบด้วย กิจเฉพาะ เจื่อนไข และมาตรฐานการฝึก ใช้วิธีการบอกเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียน คิดวิธีจะทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ ตัวครูฝึกเองจำเป็นต้องแสดงออกให้เห็นว่าเต็มใจที่จะตอบคำถาม หรือใช้วิธีการถามกลับเพื่อกระตุ้นให้คิดต่อ มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

ผู้เรียนด้วยตนเอง พร้อมทั้งผู้สอนต้องพยายามสร้างนิสัยการเรียนรู้แบบ Active learning ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอด้วย และผู้สอนจะต้องมีการประเมินการเรียนรู้ตามจริงหรือประเมินในเชิงสร้างสรรค์ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ดังนี้

ด้านการพัฒนาศักยภาพครู/อาจารย์ผู้สอน คือ การสร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบในส่วนที่ยังบกพร่องทางนวัตกรรมของครู/อาจารย์ในหน่วยงาน ส่งเสริมให้ครู/อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมการอบรมสัมมนาเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อวัตกรรมการศึกษาที่มากขึ้น ผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านสื่อการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อม คือ เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ โดยใช้งบประมาณที่มีอยู่หรือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน มณฑลทหารบกและหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนต้องช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นมาช่วยสนับสนุน ใช้สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา จัดทำสื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนกลางสำหรับครู/อาจารย์ผู้สอนให้สามารถใช้ได้เป็นส่วนรวม และเพียงพอต่อความต้องการให้ครูรับผิดชอบ

ด้านนักศึกษาวิชาทหารผู้รับการสอน โดยการจัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อนและครูคอยกำกับ แนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ความถนัด และครู/อาจารย์ผู้สอนจัดการอบรมให้นักศึกษาวิชาทหารที่ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเป็นพิเศษหรือรวมทั้งให้ช่วยเหลืออาจารย์จัดทำนวัตกรรมสำหรับทำการสอน

4. ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ที่ไม่มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั่วไป, วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน และ แนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active

Learning) ของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ (End) ไว้คือ นักศึกษาวิชาทหารมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการสอนแบบ Active Learning และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต โดยมีทรัพยากรหลักที่สำคัญ (Ways) ประกอบด้วย หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน, ผู้บังคับหน่วยฝึก, ครูฝึก, นักศึกษาวิชาทหาร เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเสนอการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม (Means) ในการแก้ไขปัญหาได้ 3 ทางเลือก ดังนี้

1. การจัดทำโครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนสำหรับครู/อาจารย์ โดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ออกแบบหลักสูตรการอบรมให้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การออกแบบแผนบทเรียน การสัมมนาปัญหาข้อขัดข้องและแนวทางการแก้ไข แนวทางพัฒนาบุคลากรครูผู้สอน เพื่อให้หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกจัดกำลังพลเข้ารับการอบรม อย่างมีมาตรฐาน ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อการสอน หรือนวัตกรรม โดยมีการจัดงบประมาณสนับสนุนครู เพื่อให้ครูสามารถผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. การจัดทำโครงการจัดหานวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน โดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ กำหนดมาตรฐานของสื่อการเรียนการสอน และจัดหา/แจกจ่ายเป็นส่วนรวม รวมทั้งกำหนดหลักสูตรอบรมการเก็บรักษาและการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ แจกจ่ายให้กับหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารในภาพรวม
3. การจัดชุดตรวจสอบมาตรฐานในเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ดำเนินการตรวจและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ชุดตรวจสอบมาตรฐานที่จัดขึ้นต้องได้รับการอบรมให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ตรวจสอบมาตรฐาน และจะต้องให้มีความเพียงพอต่อจำนวนหน่วยฝึกที่มีอยู่ ภายหลังจากการตรวจสอบมาตรฐานต้องสามารถวิจารณ์และปรับปรุงแก้ไขแนวทางของครูฝึกหรือหน่วยฝึกให้ถูกต้องตรงตามนโยบาย เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติของหน่วยฝึกวิชาทหาร เพิ่มเติมจากโครงการศูนย์ฝึกแข่งขัน สถานศึกษาร่วมใจ มุ่งไปสู่มาตรฐานเดียวกัน ที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

ที่ผ่านมา กองทัพบกมีคู่มือราชการสนามว่าด้วยวิธีเตรียมการและดำเนินการฝึกที่เน้นผลการปฏิบัติ (รส.21-6, กองทัพบก) ซึ่งเป็นหลักในการดำเนินการเช่นเดียวกับการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือการระบุดัชนีประสงค์การฝึกที่แน่ชัดที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าทหารจะต้องมีขีดความสามารถทำอะไรได้บ้างเมื่อจบการฝึก ประกอบด้วย กิจเฉพาะ เงื่อนไข และมาตรฐานการฝึก หากแต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติจริงเนื่องจากนโยบายผู้บังคับบัญชาไม่ได้เน้นย้ำไว้อย่างแน่ชัด ซึ่งต่อมาศูนย์การทหารราบได้จัดทำคู่มือการทดสอบผู้ชำนาญการทหารราบ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2562 สำหรับใช้เป็นแนวทางการฝึกและตรวจสอบกำลังพลของกองทัพบก โดยมีองค์ประกอบเช่นเดียวกับคู่มือราชการสนาม 21-6 ได้ระบุไว้

การนำนโยบายการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ไปใช้จัดการเรียนการสอนกับหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารจะต้องมีการปรับปรุงขีดความสามารถของบุคลากรเพิ่มเติมในเรื่ององค์ความรู้ในหลักการ วิธีการดำเนินการ และสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมอันประกอบด้วย

การจัดทำโครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ซึ่งเป็นหน่วยเจ้าของโครงการและงบประมาณควรมีการจัดทำโครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้กับครูอาจารย์ เพื่อเป็นการส่งเสริมกระตุ้นและสร้างแรงขับเคลื่อนให้คณาจารย์ปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบาย มีการเรียนรู้และการประยุกต์ทฤษฎีที่เกิดขึ้นใหม่ มาปรับใช้ มีการนำบทเรียนจากการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน จากประสบการณ์ที่ได้ทำการเรียนการสอนมาถ่ายทอด และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข การเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้รับรู้รับฟังจากผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์จากหน่วยงานพลเรือนภายนอก ความคิดเห็นในมุมมองที่หลากหลายเป็นสิ่งหนึ่งจะสนับสนุนให้ผู้สอนได้ปรับเปลี่ยน ปรับปรุง พัฒนาหรือประยุกต์แนวคิดที่หลากหลายมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ทันสมัย เป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าถึงบทเรียนได้ง่ายขึ้น หรือการโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทั้งจากกิจกรรมที่หลากหลายจะ

สามารถสร้างให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในการแสดงออกมากขึ้น ดังนั้น การปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพิ่มเทคนิคใหม่ๆ ในการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การพิจารณางบประมาณจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับหน่วยฝึก

จากการวิเคราะห์ปัญหาประการหนึ่งของการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์การฝึก นักศึกษาวิชาทหาร หน่วยยังขาดสื่อการเรียนรู้อื่นๆ หรือวัสดุกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้จัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เป็นส่วนรวม หากมีการสนับสนุนงบประมาณ หรือการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐาน และเป็นรูปแบบเดียวกันจะทำให้ ครูผู้สอนสามารถนำสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับไปวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนเกิดความเป็นมาตรฐาน จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่าง มีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตามเข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

การจัดทำโครงการตรวจสอบมาตรฐานและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ดำเนินการจัดทำโครงการและงบประมาณ แต่งตั้งคณะกรรมการจากส่วนกลางลงไปทำการตรวจสอบมาตรฐานและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบผลการเรียนการสอนเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการตามนโยบาย ผลจากการประเมินจะนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 4

บทสรุป

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของหน่วยฝึก/ศูนย์ การฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพกและหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ประกอบด้วย ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน และ นักศึกษาวิชาทหาร และจากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่มีความเหมาะสมในปัจจุบัน ประกอบด้วย การพิจารณาจัดทำโครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน การพิจารณางบประมาณจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับหน่วยฝึก และ การจัดทำโครงการตรวจสอบมาตรฐานและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน โดยผลที่ได้จากการวิจัยจะช่วยให้หน่วยฝึก/ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหารมีการส่งเสริมปัจจัยเชิงบวกและปรับปรุงแก้ไขปัจจัยเชิงลบที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้นตามแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ โดยมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผู้บังคับหน่วยฝึกและผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร เป็นปัจจัยหลักที่จะนำกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติไปดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในสิ่งที่เป็นข้อจำกัดของหน่วยงานในด้านต่าง ๆ จากหน่วยเหนือ แต่ละหน่วยฝึกจะต้องพยายามแก้ไข ขจัดปัญหาข้อขัดข้อง ในเรื่องด้านการจัดหน่วย สถานภาพกำลังพล และยุทธโธปกรณ์ ความเชี่ยวชาญบุคลากร ประสบการณ์ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการแต่ละหน่วยมีความไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บังคับหน่วยต้องส่งเสริมขีดความสามารถบุคลากรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังคำกล่าวของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนที่ว่า “ครูฝึกมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นทุกหน่วยต้องให้ความสำคัญกับครูฝึก โดยจัดให้มีการฝึกทบทวนครูฝึกเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและ

ศักยภาพ ครูฝึกเป็นแบบอย่างที่ดี มีความทุ่มเท เสียสละ มีจิตวิทยาและมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษาวิชาทหาร รวมทั้งไม่แสดงกริยาวาจาที่ไม่สมควรแก่นักศึกษาวิชาทหาร โดยให้หน่วยกำหนดมาตรการเพื่อให้ครูฝึกปฏิบัติตามกรอบแนวทางที่เหมาะสม”

เอกสารอ้างอิง

- กองทัพบก. (11 มีนาคม 2563). คำสั่งที่ 113/2563 เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปี การศึกษา 2563.
- กองทัพบก. (2531). *คู่มือราชการสนามว่าด้วยวิธีเตรียมการและดำเนินการฝึกที่เน้นผลการ ปฏิบัติ. รส.21-6.*
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). Active Learning. *หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ งาน บริการการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ประจำเดือน พฤศจิกายน 2553, 1-2.*
- ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้, พลเอก. (2563). *นโยบายการปฏิบัติงานของผู้บัญชาการทหารบก พ.ศ. 2563.*
- ทรงราชย์ กิตติธรากร, พันเอก (2563). *เอกสารวิจัยส่วนบุคคล การพัฒนารูปแบบการฝึก นักศึกษาวิชาทหารที่ตอบสนองต่อภารกิจด้านความมั่นคงของกองทัพบก: วิทยาลัยการ ท်บก.*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). สืบค้นจาก [https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038 &filename=index](https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038&filename=index)
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา. 135(82ก). น. 14 - 22.*
- สถาพร พุทธิพิบูล. (2558). *เอกสารประกอบการฝึกอบรม “คุณภาพผู้เรียนเกิดจาก กระบวนการเรียนรู้”.* สระแก้ว: คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยา เขตสระแก้ว.
- Felder, R. & Brent, R. (1996). *Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction.* *Journal of College Teaching. 44(2), 43-47.*
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies or the College Classroom.* San Francisco: Josey-Bass Publishers.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก เฉลิมพล ประเสริฐกุล

วัน เดือน ปี เกิด 12 สิงหาคม 2517

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ.2532 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ชลบุรี “สุขบท”
- พ.ศ.2534 โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 32)
- พ.ศ.2539 วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ 43)
- พ.ศ.2551 หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 83

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2539 - 2542 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยทหารราบ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์ฯ
- พ.ศ.2546 - 2547 ผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ฯ
- พ.ศ.2554 - 2557 หัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ฯ
- พ.ศ.2557 - 2560 รองเสนาธิการ กรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์
- พ.ศ.2560 - 2562 ผู้บังคับศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 12

ราชการสนาม

- พ.ศ.2539 - 2542 ราชการสนามชายแดน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- พ.ศ.2551 - 2553 รองผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจนราธิวาส 35 จังหวัดนราธิวาส

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ.2564 - ปัจจุบัน ผู้อำนวยการกองส่งกำลังบำรุง กองทัพน้อยที่ 1

